

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Карантин рослин лісових культур»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 202 «Захист і карантин рослин»

Освітня програма «Карантин рослин»

Рік навчання 1, семестр 1

Форма здобуття вищої освіти _____ денна _____ (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання - українська

Лектор курсу

Дмитрієва Ольга Євгенівна, кандидат біол. наук,
доцент кафедри ентомології, інтегрованого захисту та
карантину рослин

Контактна інформація
лектора (e-mail)

_____ivanyuk2008@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455>

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/index.php?categoryid=17>

Сторінка курсу в eLearn

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Розвиток торговельних відносин України з багатьма країнами світу створює потенціальну небезпеку ввезення карантинних та інших небезпечних шкідників, хвороб рослин, нематод лісових культур, деревини та виробів з неї. Це створює ряд додаткових контрольних вимог до вантажів та продукції, які є зараженими шкідливими організмами та потребує оцінки ризику занесення шкідливих організмів на територію країни, потенційних економічних та екологічних наслідків для оточуючого і навколишнього середовища. Чітке розуміння проблем та їх вирішення у сфері карантину рослин лісових культур є необхідною складовою знань сучасного фахівця із карантину рослин.

Дисципліна «Карантин рослин лісових культур» передбачає вивчення біологічних особливостей регульованих шкідливих організмів лісу та лісоматеріалів, шляхів поширення продукції, з якою можливе їх потрапляння на територію України; методик проведення обстеження лісових насаджень, огляду лісоматеріалів на виявлення карантинних організмів лісу та методів відбору зразків; інтегрованого управління шкідливими організмами у лісовому господарстві.

У результаті вивчення дисципліни студенти ОС «Магістр із карантину рослин» можуть удосконалити базові знання та навички, ознайомитись із комплексом спеціальних положень, що стосуються карантину рослин лісових культур та сучасними технологіями виробничих процесів, пов'язаних із проведенням фітосанітарної експертизи; правилами інспектування вантажів та ідентифікації карантинних шкідливих організмів лісових культур та деревини.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність: Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері захисту і карантину рослин при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні компетентності (СК):

СК01. Здатність збирати та аналізувати релевантні дані, включно з аерозондуванням і моніторингом та аналізувати релевантні дані, у тому числі за допомогою сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення.

СК05. Здатність встановлювати та оцінювати сезонну і багаторічну динаміку чисельності регульованих шкідливих організмів та високоефективно застосовувати методи їх ліквідації.

Програмні результати навчання:

ПРН04. Будувати та досліджувати концептуальні, математичні та комп'ютерні моделі об'єктів і процесів у сфері карантину та захисту рослин, здійснювати оптимізаційні розрахунки.

ПРН08. Планувати та управляти науково-дослідними, науково-технічними та/або виробничими проектами із захисту та карантину рослин і дотичних міждисциплінарних питань, базуючись на усвідомленні сучасних тенденцій розвитку науки, техніки та суспільства.

ПРН09. Розробляти, обґрунтовувати та застосовувати фітосанітарні заходи захисту до рослинних багатств країни і навколишнього середовища загалом від занесення та поширення небезпечних карантинних шкідливих організмів.

ПРН11. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних і наукових питань, обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, проєктів, інновації та/або управління виробництвом у галузі аграрних наук та продовольства.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні/самост.робота)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1				
Тема 1. Лісоматеріали та вироби з деревини лісу як об'єкти регулювання	2/2/12	<p><i>Знати</i> Законодавчо-правові акти України та країн світу щодо карантинних організмів в лісовому господарстві; теоретичні основи та методику проведення обстеження лісових насаджень, правила імпорту та експорту лісових товарів .</p> <p><i>Вміти</i> використовувати методику проведення обстеження лісових насаджень, огляду лісоматеріалів на виявлення карантинних організмів лісу та методи відбору зразків.</p>	<p>Виконання та здача практичних робіт. Виконання самостійних робіт, рефератів, презентацій</p>	10
Тема 2. Методика проведення обстеження лісових насаджень, огляду лісоматеріалів на виявлення карантинних організмів лісу та методи відбору зразків	2/2/12			20
Тема 3. Види лісових робіт. Лісові розсадники. Лісонасадження	2/2/12			20
Тема 4. Імпорт та експорт лісових товарів	2/2/12			20
Тема 5. Фітосанітарні вимоги країн світу до експорту лісових товарів	2/2/12			30
Всього за 1 модуль	10/10/60			100
Модуль 2				

Тема 1. Фітосанітарні ризики та способи управління ризиками щодо товарів лісового господарства	2/2/10	<p><i>Знати:</i> Характеристику карантинних видів комах, інших тваринних організмів та фітопатогенів, що пошкоджують лісоматеріал та лісові насадження;</p> <p>фітосанітарні вимоги України до імпорتنих вантажів лісогосподарської продукції.</p> <p><i>Вміти:</i> Обирати, розробляти і застосовувати з урахуванням новітніх досягнень науки і виробництва ефективні методи фітосанітарного моніторингу в лісовому господарстві та фітосанітарні ризики та способи управління ризиками щодо товарів лісового господарства</p>	Виконання та здача практичних робіт. Виконання самостійних робіт, рефератів, презентацій	20
Тема 2. Регульовані шкідливі організми лісу та лісоматеріалів: (комахи)	2/2/10			30
Тема 3. Регульовані шкідливі організми лісу та лісоматеріалів: (збудники хвороб та нематоди)	2/2/10			20
Тема 4. Інтегроване управління шкідливими організмами у лісовому господарстві	2/2/10			10
Тема 5. Фітосанітарне регулювання дерев'яного пакувального матеріалу	2/2/10			20
Всього за 2 модуль	10/10/50			100
Всього за семестр	20/20/110			70 (100*0,7)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові документи, що використовуються при вивченні дисципліни

1. МСФЗ № 19. 2003. Формування переліків регульованих шкідливих організмів.
2. ДСТУ 3355-96 Продукція сільськогосподарська рослинна. Методи відбору проб у процесі карантинного огляду і експертизи.
3. ДСТУ 4009-2001 Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів
4. ДСТУ 4180-2003 Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів
5. ДСТУ 2949-94 Насіння сільськогосподарських культур. Терміни та визначення.
6. МСФЗ № 31. (2008). Методика відбору зразків від вантажів

Основна література

1. Закон України «Про карантин рослин», прийнятий Верховною Радою України 30 червня 1993 р. № 3348-ХІІ та наступні його редакції
2. Мовчан О.М. Карантинні шкідливі організми: карантинні шкідники. – Ч.1 - К.: Світ, 2002.- 288 с.
3. Сикало О.О., Мовчан О.М., Устінов І.Д. Під ред. О.О. Сикало Карантинні шкідливі організми. Частина 2. Карантинні хвороби. - Київ, Світ 2005.- 288 ст.
4. Сикало О.О., Острик І.М., Пилипенко Л.А.. Методи огляду та експертизи підкарантинних матеріалів // Методичні вказівки до виконання лабораторно-практичних робіт та завдання для ділової гри, - К.: НАУ, 2004.
5. В.М. Родігін, Ф.М. Марютін, І.Д. Устінов, О.О. Сикало, Л.І. Кравченко Карантинні хвороби рослин. – Харків, 2002. – 360с.
6. Башинська О.В., Ягольник З.В., Пазинюк Г.Д., Чукур С.Д. Методичні вказівки з обстежень лісових насаджень та огляду лісоматеріалів на виявлення карантинних організмів. – Київ, Колобіг, 2005. – 43с.
9. Лузан О.Ю., Карплюк В.Г., Сикало О.О. Фітосанітарний контроль. Рекомендації щодо проведення інспектування та фітосанітарної експертизи. – К.: ТОВ «Капітал Клуб», - 2009. – 272 с.
10. Збірник нормативних документів з карантину рослин в Україні. Навчально-практичний посібник. Вид. «Козацький вал», Суми, 2005, 527 с.
11. Лісова ентомологія: Підруч. – 2 вид., перероб. і доп. – К.: Вид-во УСГА, 1993. – 352 с.
12. Посібник із застосування фітосанітарних стандартів у лісовому господарстві // Тексти ФАО. – 2010 // <http://www.fao.org/docrep/014/i2080r/i2080r.pdf>
13. Quarantine Pests for Europe. Second Edition. CAB INTERNATIONAL in association with the European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO). 1997, с. 1425.

Додаткова інформація

Веб-сайты ФАО:

1. Біологічна безпека у лісовому господарстві: www.fao.org/forestry/site/biotec
- Здоров'я лісу ФАО: www.fao.org/forestry/pests/en
2. Інвазивні види ФАО: www.fao.org/forestry/aliens/en

3. Комісія кодекса аліментаріуса ФАО/ВОЗ: www.codexalimentarius.net
4. Пріоритетна галузь для міждисциплінарних дій – біологічна безпека сільського господарства і виробництва продуктів харчування ФАО: www.fao.org/biosecurity
Інші міжнародні організації, конвенції та інформаційні портали:
 1. Австралійська оцінка фітосанітарного ризику, яку завдають бур'яни: www.weeds.org.au/riskassessment.htm
 2. Всесвітня торгова організація (СОТ) Санітарні і фітосанітарні заходи (СФС): www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/sps_e.htm
 3. Всесвітня торгова організація (СОТ): www.wto.org
 4. Глобальна база даних по інвазивним видам: www.issg.org/database
 5. Глобальна програма по інвазивним видам (GISP): www.gisp.org
 6. Комісія по лесовому господарству Північної Америки, Інформаційна система по екзотичним шкідливим для Північної Америки організмів (EXFOR) - <http://spfnic.fs.fed.us/exfor>
 7. Комісія по стійкому розвитку (CSD): www.un.org/esa/dsd/csd/csd_aboutsd.shtml
 8. Конвенція по біологічному різноманіттю (КБР): www.cbd.int
 9. Конвенція по міжнародній торгівлі вимираючими видами дикої фауни і флори (CITES): www.cites.org/eng/disc/species.shtml
 10. Лісовий збірник Міжнародного Центру по сільському господарству і біологічним наукам (CABI): www.cabi.org/compendia/fc
 11. Міжнародна конвенція по карантину и захисту рослин (МККЗР): www.ippc.int
 12. Міжнародний портал по безпеці харчових продуктів, здоров'ю тварин і рослин (IPFSAPH): www.ipfsaph.org
 13. Міжнародний союз організацій по лесовим дослідженням (IUFRO) Розділ 7.03.12 – чужорідні інвазивні види і міжнародна торгівля: www.iufro.org/science/divisions/division-7
 14. Міжнародний союз охорони природи (МСОП) / SSC Група спеціалістів по інвазивним видам (ISSG): www.issg.org
 15. Реєстр занесених інвазивних чужорідних для Європи видів: www.europe-aliens.org
 16. Реферати Міжнародного Центру по сільському господарству і біологічним наукам (CABI): www.cabdirect.org
 17. Північноєвропейська і балтійська мережа по інвазивним видам (NOBANIS): www.nobanis.org
18. EPPO Bulletin vol. 29 №4, December 1999, pp. 477-503.
19. EPPO Bulletin vol. 31 №1, March 2001, p. 53.
20. EPPO Bulletin vol. 31 №3, September 2001, p. 411.
21. EPPO Bulletin vol. 32 №2, August 2002, pp. 255-299.
22. EPPO Bulletin vol. 29 №3, December 2002, p. 481.
23. EPPO Bulletin vol. 36 №1, April 2006, pp. 81-167.